

Maulana Azad National Urdu University
Department of Persian & Central Asian Studies

MA II Semester Examination, April-May 2026

Course Code : MAPR201DST

Subject: **Genre & Figures of Persian Poetry**

پرچہ - اصناف سخن و علم بلاغت

Total Marks: 70

Time: 3 Hours

ہدایات:

یہ پرچہ تین حصوں پر مشتمل ہے: حصہ اول، حصہ دوم، حصہ سوم۔ ہر جواب کے لیے لفظوں کی تعداد اشارۃ ہے۔ تمام حصوں سے جواب دینا لازمی ہے۔

1۔ حصہ اول میں 5 لازمی سوالات ہیں جو کہ معروضی سوالات / خالی جگہوں کو پر کرنا / مختصر جواب والے سوالات ہیں، ہر سوال کا جواب لازمی ہے، ہر سوال کے لیے

ایک نمبر مختص ہے (1X10=10 marks)

2۔ حصہ دوم میں 8 سوالات ہیں، اس میں سے طالب علم کو کوئی 5 سوالوں کے جواب دینے ہیں، ہر سوال کا جواب تقریباً (100) لفظوں پر مشتمل ہو۔

(4X5=20 marks)

3۔ حصہ سوم میں 6 سوالات ہیں، اس میں سے طالب علم کو کوئی 4 سوال کا جواب دینا ہے۔ سوال کا جواب تقریباً (250) لفظوں پر مشتمل ہو۔

(4X10=40 marks)

حصہ اول

1. i. سرایندهء "قصیدہ مداین" کیست؟
- ii. مثنوی معنوی مولانا جلال الدین مجد رومی در کدام بحر سروده شده است؟
- iii. "بحر فصاحت" اثر کیست؟
- iv. در بیت زیر کدام صنعت وجود دارد؟
بگذار برف ببارد، بگذار برف ببارد،
بگذار برف بیاید، بگذار برف بیاید
- v. نویسندہ "درس بلاغت" کیست؟
- vi. شاعری کہ در صنف رباعی و فلسفہ خیلی زیاد شهرت دارد، کیست؟
- vii. "بوستان" از آثار کدام سخنور است؟
- viii. در شعر زیر، کدام صنعت وجود دارد؟
بهرام کہ گور می گرفتہ همه عمر
دیدہ کہ چگونه گور بہرام گرفت
- ix. در شعر زیر، چہ تشبیہ وجود دارد، مشخص کنید؟

- x. رعیت چو بیخند و سلطان درخت
درخت ای پسر، باشد از بیخ سخت
در شعر زیر، کدام استعاره وجود دارد؟
میر ماه است و بخارا آسمان
ماه سوی آسمان آید همی

حصبه دوم

2. صنف مثنوی را با مثال توضیح بدهید.
3. رباعی را معرفی کنید و مثال بزنید.
4. ردالعجز علی الصدر چیست، با مثال توضیح بدهید.
5. استعاره را با مثال معرفی کنید.
6. صنعت حسن تعلیل را با مثال معرفی کنید.
7. صنعت اشتقاق را با مثال معرفی کنید.
8. ویژگیهای صنایع لفظی را بیان کنید.
9. کنایه چیست؟ معرفی کنید.

حصبه سوم

10. صنف غزل را توضیح بدهید و دو شاعر معروف غزلسرا را با مثالها معرفی کنید.
11. قصیده سرایی در فارسی را مورد بررسی قرار بدهید و شعرای معروف قصیده گو را معرفی کنید.
12. تشبیه و ارکان آن را با مثالها توضیح بدهید.
13. اصطلاحات زیر را با مثالها معرفی کنید:
سیاقه الاعداد، تلمیح
14. در اشعار زیر صنایع شعری را توضیح بدهید:
باران قطره قطره همی بارم ابروار
هر روز خیره خیره ازین چشم سیل بار

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
تا توانی به کف آری و به غفلت نخوری
